

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΑΛΛΑ ΧΩΡΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΗΜΑ

Η Αλληλεγγύη γίνεται συνήθως αντιληπτή είτε ως ατομική φιλανθρωπία και ανιδιοτελή προσφορά προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο, είτε ως υπεράσπιση των ιδιαίτερων συμφερόντων και δικαιωμάτων μιας επαγγελματικής ή κοινωνικής ομάδας.

Στην σύγχρονη Ελληνική πραγματικότητα οι σοσιαλιστικές κυβερνήσεις των τελευταίων 30 ετών **«στρέβλωσαν»**, κατά την γνώμη μου, την έννοια της Αλληλεγγύης. Η σοσιαλιστική πολιτική νοοτροπία στην Ελλάδα από το 1980 και μετά, οι πολιτικές αντιλήψεις και μέθοδοι των σοσιαλιστικών κυβερνήσεων, εξάρτησαν την Αλληλεγγύη από το κράτος και τις κρατικές επιχορηγήσεις **με τέτοιον τρόπο ώστε ο σύγχρονος Έλληνας να σκέφτεται συνειρμικά ότι Αλληλεγγύη χωρίς Δημόσιο χρήμα δεν υπάρχει**. Τούτο είχε και μια ακόμα συνέπεια: Οι εκάστοτε φορείς «Αλληλεγγύης» αντί να κινούνται από ανιδιοτελή κίνητρα σύμφωνα με την αληθή έννοια του όρου, **να θεωρούν αυτονόητο ότι πρέπει να επιδιώκουν την «κρατική συνδρομή»**. Συνήθως τα κίνητρα των ιδιωτικών επιχειρήσεων ως φορέων «Αλληλεγγύης» δεν είναι φιλανθρωπικά, όταν για παράδειγμα, με την καθολική εφαρμογή της προοδευτικής φορολογίας τα άτομα και οι επιχειρήσεις εξοικονομούν μέχρι και το μισό από τα ποσά που δωρίζουν, αφαιρώντας τα από το καθαρό φορολογητέο εισόδημα. Επιπλέον οι δωρεές χρησιμοποιούνται συχνά για την βελτίωση των δημόσιων σχέσεων με το καταναλωτικό κοινό, με τα κόμματα και ιδιαίτερα με το κράτος, το μεγαλύτερο αγοραστή υλικών αγαθών και υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας. Επίσης υπάρχουν περιπτώσεις ΜΚΟ που χρηματοδοτούνται αδρά, το 70% πάει σε διοικητικά έξοδα και κανείς δεν ξέρει το πραγματικό, έργο και το μέγεθος, της ανιδιοτελούς όπως φαίνεται προς τα έξω (μόνο) προσφοράς τους. **Τα χρήματα «χάνονται στην διαδρομή»**. Αυτές είναι ΜΚΟ μόνο στα λόγια και δεν τις χρειαζόμαστε.

Αλληλεγγύη χωρίς δημόσιο χρήμα είναι ασφαλώς εφικτή: Ιστορικά, στα μισά από τα 190 χρόνια από την ίδρυση του Νεότερου Ελληνικού Κράτους κύριοι φορείς κοινωνικής δραστηριότητας και προσφοράς ήταν μη κρατικοί. Παραδοσιακά η Εκκλησία, η οποία ασφαλώς δεν ταυτίζεται με το Κράτος, και της οποίας η κοινωνική δραστηριότητα παραμένει πολύπλευρη. Συμβουλευτική, εκπαιδευτική, στεγαστική, φιλανθρωπική.

Επίσης η ατομική πρωτοβουλία. Μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών, νοσηλευτικών και φιλανθρωπικών ιδρυμάτων στην χώρα φέρουν το όνομα του ιδρυτή-χορηγού, σε αρκετές περιπτώσεις Έλληνα της Διασποράς, διατηρώντας μια παράδοση με **ρίζες στην δημοκρατία της Αρχαίας Αθήνας**. Η συμμετοχή σε φιλανθρωπικά σωματεία, ΜΚΟ και ιδρύματα που δεν εξαρτώνται από κρατική επιχορήγηση και δεν την επιδιώκουν είναι άκρως επιδοκιμαστέα και θεμιτή.

Έκφανση Αλληλεγγύης είναι και ο Εθελοντισμός αρκεί φυσικά να είναι «άδολος». Εθελοντισμός είναι η αυθόρμητη, ενσυνείδητη και ανιδιοτελής προσφορά της ανθρώπινης ενέργειας για τη θεραπεία της ανάγκης του πλησίον αλλά και του περιβάλλοντός μας. Ο εθελοντισμός συνδέεται με την ανιδιοτελή προσφορά για την κοινή ευημερία. **Συνδυάζει τα στοιχεία της ελεύθερης βούλησης και επιλογής με την ένταξη σε ένα πρόγραμμα δράσης.** Τα ευεργετικά του πλεονεκτήματα είναι πολλά: Αναπτύσσει δεσμούς συνεργασίας και βοηθάει να διευθετηθούν τα κοινωνικά προβλήματα στη βάση, ενισχύει την απόκτηση κοινωνικών, επικοινωνιακών και επαγγελματικών δεξιοτήτων και αναπτύσσει νέες ικανότητες, νοσηματοδοτεί την ζωή των ενηλίκων, παρέχει κίνητρα ενεργούς συμμετοχής των νέων στη ζωή και την εργασία, αποτελεί εν δυνάμει χώρο ανάπτυξης νέων κοινωνικών υπηρεσιών αυξάνοντας την απασχόληση, οδηγεί στη εσωτερική αυτοπραγμάτωση και ολοκλήρωση του πολίτη-εθελοντή. **Ο εθελοντισμός έχει επίσης μια σημαντική συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη.** Σύμφωνα με τον ΟΗΕ, το 8% του ΑΕΠ των κρατών (και σε ορισμένα κράτη μέχρι 15%), είναι αποτέλεσμα της εθελοντικής δράσης.

Η σύγχρονη οικονομική κρίση έχει γίνει αφορμή ανάδειξης και δοκιμής σημαντικών ιδεών και πρωτοβουλιών Αλληλεγγύης χωρίς ανάμειξη του Κράτους. **Η πρόταση τέτοιων πρωτοβουλιών είναι σημαντική πολιτική πράξη.** Για παράδειγμα τα συσσίτια, που με πολλές μορφές παραμένουν οικεία από τον μεγάλο πόλεμο ως και σήμερα στην ελληνική κοινωνία. Στήριξη λοιπόν και διεύρυνση των συσσιτίων, **είτε στα πλαίσια της γειτονιάς είτε ως «συλλογικές κουζίνες» με ευθύνη των δημοτικών υπηρεσιών** και οργανωμένες σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ουσιαστική υποστήριξη από την τοπική Αυτοδιοίκηση-Δήμους εναλλακτικών οικονομικών δομών, όπως ομάδων «δίκαιου» εμπορίου, δικτύων μη-εμπορευματικής ανταλλαγής προϊόντων και υπηρεσιών δηλαδή ένα είδος **κοινωνικού «παντοπωλείου»** στεγαζόμενο σε χώρο Δημοτικού καταστήματος, δωρεάν ιατρικές υπηρεσίες από εθελοντικές ομάδες γιατρών- **«κοινωνικό ιατρείο»**, ίδρυση **«κοινωνικού φαρμακείου»** με τη συνεργασία του Φαρμακευτικού Συλλόγου, παροχή δωρεάν νομικών υπηρεσιών με την συνδρομή του τοπικού Δικηγορικού Συλλόγου πέραν των πλαισίων του Ν. 3226/2004 που αφορά παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος κ. α.

Οι οικονομικές συγκυρίες ανέδειξαν την αναγκαιότητα να επαναπροσδιορίσουμε τι σημαίνουν κοινωνία και εαυτός ως ύστατη προσπάθεια να δώσουμε νόημα στο παρόν και το μέλλον. Ας ελπίσουμε ότι θα καταφέρουμε να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις των καιρών και να τις ξεπεράσουμε με επιτυχία.

Νίκος Παγώνης